

Avlopið av neyta- haldinum var bert 5000 kr. í fjør

— Við tólv mjólkúum melur garðurin akkurat runt. Tað er nóg mikið til tær føstu útreiðslurnar, men lítið til lön. Tað, sum vit liva av, er av seyðinum, og av arbeiði uttan fyri garðin

Soleiðis sigur Hanus Vang, bóndi á Hoyviks-garði, í viðtali við Sosialin.

Seinastu fimm árin hevur Hanus verið bóndi á Hoyviks-garði, sum liggur uppi á Vatnaskørðum í Hoyvikshaganum.

Tað var blivið ov trongligt niðri í Hoyvik og umstøðurnar broyttar, soleiðis at farið varð at velta upp úr nýggjum á Vatnaskørðum í 1968—69. Men hetta seinra árið kom steðgur í, og veltingin var ikki tikin upp aftur fyrr enn í 1976 og 77, tá vel varð í stóran mun. Nakað varð eisini velt í fjør, soleiðis at talið av kúføðrum kemur upp á 25.

Sethúsin og partur av fjósinum vórðu bygd í 1975. Síðan er nakað bygt upp í fjósið, soleiðis at pláss er fyri 23 kriotúrum.

Partur av størri ætlan

Men fjósið er bert ein part-

ur av eini størri ætlan. Upprunaliga var ætlanin at gera eitt leysdrifts-fjós til 40 mjólkkyr. Men, sum Hanus sigur, vit eru við at koma niður á jørðina:

— Eg tori ikki at gera tað í lötuni, tí, koma vit upp á 40 mjólkkyr, skal eg framvegis passa alt einsamallur fyri at brúkið kann bera seg. Í staðin royna vit at fáa tað, sum er komið, í eina tryggari legu.

Av teimum 23 kriotúr-unum eru tey 14 mjólkkyr, meðan restin eru ungeneit. Av kúrnum mjólka tær 12 í lötuni. Við hesum fær Hanus garðin at bera seg, men so ikki meira.

Í fjør gav innangarðs-brúkið eitt avlop upp á 5000 kr., tá allar útreiðslurnar vóru farnar av.

— Men í 1979 var úrslitið minus 2.500 kr., soleiðis at arbeiðslønin var minus 75 oyru um tíman, sigur Hanus. Tað, sum togar upp í móti aftur, er seyðurin.

Hoyviksgarður bar upprunaliga 400 seyð, men

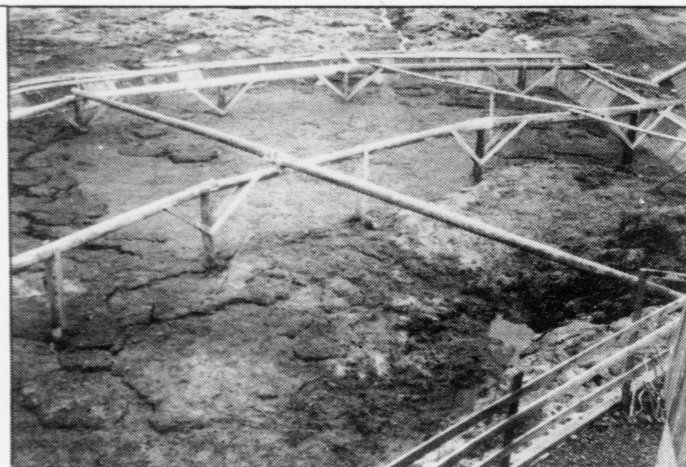
býtt er frá til royndarstöðina, so í dag ber Hoyviksgarður 240 seyð.

Ikki slept ætlan-unum

— Men hava tit so slept ætlanunum um eitt størri fjós?

— Nei, tær eru útsettar fyrbils, ja, til vit hava fingið hetta at koyra ordiliga. Kostnaðurin av hesum landbrúkinum, sum er bygt upp frá klettinum av, er 1,5 mill. kr. umframt egið arbeiði.

Føroyski land-búnaðurin 1981

Køsturin, sum er grivin niður á hellu og hevur timburbygging, tekur 750 kubikmetrar. Ætlingin er at stoyppa ein kant framvið. Hann er gjørður soleiðis, at tak kann leggjast á. Har hann er djúpast er hann trýggjar metrar. Tøðini verða pumpað á bœin gjøgnum rør. Pumpan situr á traktorinum. Kostnaðurin liggur um 70.000 kr.

Landbrúkið kann ikki bert hvíla á idealismu:

Nýggj landbrúk mugu fáa eina minstu lön

— Treytin fyri menning av landbúnaðinum er, at vit sleppa av við vørunar fyri ein rímuligan prís. Við einum fríum innflutningi gongur tað ikki sum er, tí vit skulu kappast við vørun, sum eru stuðlaðar í framleiðslulondunum til útflutnings, sigur Hanus Vang

Hvørt ár fara hugagóðir menn undir jarðarbrúk. Árliga verður velt upp úr nýggjum. Fólk fær ta fatan, at tað er liv og fram-burður í landbúnaðinum. Men kortini hoyra vit dagliga, at figgarliga grundarlagi undir búnaðarvinnuni er alt ov vánaligt.

Myndugleikarnir eru greiðir yvir støðuna og allir politisku flokkarnir siga seg vilja menna landbúnaðin. Men hvussu hesir flokkar vilja fremja orðini í verki, hoyrist minni um.

Hvat sigur bóndin ella jarðarbrúkarin um støðuna hjá landbúnaðarvinnuni?

Sosialurin hevði 15. april eitt viðtal við Louis Houmann, bóndi á Oyndarfirði, og í dag hava vit eitt viðtal við Hanus Vang, bóndi á Hoyvik.

búnaðarmenninir kunnu koma upp undan.

Sjálvur mælir Hanus til at geva teimum nýggju brúkunum eina minstlön. Hendan kundi t. d. verið munurin millum endaðan rakstrarroknskap fyri garðin og minstlönina hjá fiskimonnum.

— Fer hon at geva eina vanliga tímaløn?

— Nei, tað ger hon ikki, men tað hevði verið umleið hálv tímaløn — einar 20—25 kr. um tíman.

Stuðul í søluliðnum

— Men fáa teir eldru garðarnir ikki eisini ov lítið burtúr?

— Jú, og tí er heldur ikki annar møguleiki enn stuðul í lötuni. Hesin kundi annaðhvørt verið latin framleiðaranum ella latin í søluliðnum.

— Mær hevði dámt best, um hann lá í søluliðnum, soleiðis at bóndin fær tann veruliga framleiðsluprís. Hendan skipanin hevði óivað eisini kravt minni fyrisiting.

— Kann vinnan ikki fáast at bera seg sjálva?

— Ikki, um vit leggja óvaddir fyri innflutninginum. Landbúnaðarvinnan verður bart út útkonkurrerað. Vit kunnu tó ikki skerja innflutningin yvir ein kamb, men var ongín innflutningur, fingi vit tann prís fyri vørunar, sum tað kostar at framleiða tær.

Prisirnar afturúrsigldir

Hanus-vísir á, at prísurin

fyrir landbúnaðarvørun er munandi afturúrsigldur í mun til lønarlagið annars.

Sammeta vit arbeiðsmannalønina í hálvtrýssunum við prísina á einum kilo av seyðakjøti, kostaði eitt kilo tá umleið tvær arbeiðsmannalønir. Í dag kostar eitt kilo eina trýkvart arbeiðsmannaløn.

Tað sama ger seg galdandi við mjólkini. Í hálvtrýssunum fingust einir trýggir-fýra litrar fyri eina tímaløn. Í dag fáast átta litrar fyri tímalønina hjá einum arbeiðsmanni.

Hesi dømini vísi, at ein niðurgongd hevur verið innan landbrúkið, men Hanus metir, at tað er á veg upp aftur.

— Men vit fáa ikki framgongdina innan landbrúkið, um vinnan bert skal hvíla á idealismu, sigur Hanus.

— Vit, sum starvast í landbrúkinum hava rætt til ikki at vera ringast fyri í samfelagnum lønarliga og arbeiðsliga.

— Tí má tað vera ein uppgáva hjá politikarunum at halda prísina á okkara vørum á javnt við prísina á teimum innflutta vørunum.

Framleiðslan upp fyrst

— Men kunnu vit skerja innflutningin niður?

— Vit kunnu ikki minka innflutningin, fyrr enn framleiðslan er í lagi. Vit klára ikki í dag at framleiða ta nøgd, sum vit hava brúk fyri. Men hevdu